Lietas Nr. C04467913
Lietas arhīva Nr. C-0118-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2014.gada 9.septembrī

Latgales apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģija
tiesnese V.Lohova
ar sekretāri I.Krušanovu

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltikums" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "H9L" un /pers. C/ par līguma izpildi un parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Apdrošināšanas akciju sabiedrība (turpmāk tekstā – AAS) "Baltikums" 2013.gada 11.decembrī cēlusi Rīgas apgabaltiesā prasību pret SIA "H9L" un /pers. C/ par līguma izpildi un parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 3.aprīlī starp prasītāju kā apdrošinātāju no vienas puses un SIA "H9L" kā apdrošinājuma ņēmēju un ieķīlātāju no otras puses tika noslēgts sadarbības līgums Nr.2012/134.

Sadarbības līgumā puses vienojušās, ka apdrošinājuma ņēmējs slēdz ar apdrošinātāju dažādus apdrošināšanas līgumus, tostarp apdrošina apdrošinājuma ņēmēja finanšu saistības pret Valsts ieņēmumu dienestu attiecībā uz akcīzes aktu prasībām; apdrošina apdrošinājuma ņēmēja finanšu saistības pret ES dalībvalstu, Islandes Republikas, Norvēģijas Karalistes, Šveices Konfederācijas, Lihtenšteinas u.c. muitas iestādēm; apdrošina apdrošinājuma ņēmēja finansiālās saistības pret Latvijas valsti attiecībā uz muitas parāda un citu muitas iestāžu administrēto nodokļu segšanu. Sadarbības līgumā kopējā apdrošinājuma summa noteikta EUR 142 287,18 (100 000 LVL). Apdrošinājuma ņēmēja saistības nodrošinātas ar ieķīlātājam piederošo nekustamo īpašumu un /pers. G/ 2012.gada 29.marta galvojuma līgumā uzņemtajām saistībām. Sadarbības līgums stājies spēkā tā parakstīšanas brīdi un noslēgts uz nenoteiktu laiku.

2012.gada 10.aprīlī AAS "Baltikums" un SIA "H9L" parakstījušas sadarbības līguma grozījumus, kuros vienojušās, ka apdrošinājuma ņēmēja saistības ir nodrošinātas arī ar apdrošinātāja un apdrošinājuma ņēmēja 2012.gada 10.aprīlī noslēgto komercķīlas līgumu.

Savukārt 2012.gada 10.augustā AAS "Baltikums" un SIA "H9L" noslēgušas pielikumu Nr.2 pie sadarbības līguma, kurā noteikušas apdrošinājuma summu EUR 1 707 446,17 (1 200 000 LVL) apmērā, kā arī vienojušās, ka jebkurā gadījumā tranzīta procesa ietvaros

jebkuru apdrošinātāja atbildību apliecinošā dokumentācijā vienmēr jābūt apdrošinātāja izsniegtai apdrošināšanas polisei.

Starp AAS "Baltikums" no vienas puses un /pers. C/ kā galvinieku no otras puses 2012.gada 24.augustā noslēgts galvojuma līgums Nr. 2012/318. Saskaņā ar galvojuma līguma noteikumiem /pers. C/ galvo ar saviem finanšu līdzekļiem EUR 1 707 446,17 (1 200 000 LVL) apmērā, kā arī ar sev piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, par apdrošinājuma ņēmēja iespējamo/esošo parādu EUR 1 707 446,17 (1 200 000 LVL) apmērā, kas var rasties sakarā ar sadarbības līguma nepienācīgu izpildi un apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Galvojuma līgumā noteikts, ka galvinieks atbild apdrošinātājam kā pats parādnieks un apdrošinātājs vēršas vispirms pie galvinieka par parāda atmaksu, nevēršoties pie galvenā parādnieka, un galvinieks atsakās no tiesībām prasīt, lai apdrošinātājs sākotnēji vēršas ar prasību par parāda piedziņu pret apdrošinājuma ņēmēju. Galvojuma līgumā galvinieks uzņēmies saistību atbildēt par galveno parādu, kā arī par procentiem, līgumsodu, tiesas izdevumiem, zaudējumiem un citiem blakus prasījumiem, kas izriet no sadarbības līguma neizpildes. 2012.gada 24.augustā /pers. I/, kura labā reģistrēta aizlieguma atzīme nekustamajam īpašumam /adrese/, rakstiski apliecinājis piekrišanu tam, ka /pers. C/ jebkādā veidā atsavina, dāvina, iznomā, izīrē un apgrūtina ar lietu tiesībām minēto nekustamo īpašumu.

2012.gada 4.oktobrī starp apdrošinātāju AAS "Baltikums" un apdrošinājuma ņēmēju SIA "H9L" noslēgts apdrošināšanas līgums – apdrošināšanas apliecība vienreizējam galvojumam, polises Nr. Sērija 001 Nr.D75V1 0050921, saskaņā ar kuru AAS "Baltikums" apņēmās atbildēt par SIA "H9L" iespējamo akcīzes vai muitas nodokļu parādu pret Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienestu un Lietuvas Republikas Finanšu ministrijas Muitas departamentu gadījumos, ja SIA "H9L" neizpildīs savas saistības pret kādu no apdrošināšanas līgumā minētajām dalībvalstīm. Turklāt 2012.gada 4.oktobrī AAS "Baltikums" un SIA "H9L" parakstījušas Apdrošināšanas līguma pielikumu, kurā noteikts, ka saistības tiek nodrošinātas ar 2012.gada 24.augustā starp AAS "Baltikums" un /pers. C/ noslēgto galvojuma līgumu.

Apdrošināšanas līguma (polises) darbības laikā 2013.gada 20.februārī Lietuvas Republikas Viļņas teritoriālā muita pieņēma lēmumu Nr. 18KP-17-91, kurā atzina, ka SIA "H9L" atbilstoši neizpildītas Kopienas tranzīta procedūras dēļ ir radušās nodokļu saistības ar muitu par kopējo summu 3 404 658 LTL. SIA "H9L" minēto lēmumu pārsūdzēja, tomēr Lietuvas Republikas VID Muitas departaments 2013.gada 21.jūnijā, nolēma apstiprināt Lietuvas Republikas Viļņas teritoriālā muitas 2013.gada 20.februāra lēmumu, jo atzina, ka Viļņas teritoriālā muita pareizi izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus.

Lietuvas Republikas VID Muitas departamenta lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Līdz ar to ir iestājies apdrošināšanas gadījums atbilstoši 2012.gada 3.aprīlī noslēgtajam sadarbības līgumam un 2012.gada 4.oktobrī noslēgtajam apdrošināšanas līgumam – polisei.

Norādīts, ka 2013.gada 15.septembrī AAS "Baltikums" Lietuvas filiāle saņēmusi Lietuvas Republikas Kauņas teritoriālās muitas nodaļas paziņojumu par to, ka apdrošinājuma ņēmējai SIA "H9L" uz 2013.gada 10.septembri ir izveidojies akcīzes un muitas nodokļa pamatparāds LTL 3 105 308 apmērā par darbībām ar apdrošināšanas objektu – cigaretēm. AAS "Baltikums" atbilstoši starp pusēm noslēgtā sadarbības līguma un apdrošināšanas līguma noteikumiem 2013.gada 22.oktobrī pilnībā samaksāja SIA "H9L" nodokļu parādu cietušajai – Lietuvas Republikas muitas iestādei EUR 901 364,86 (633 482,83 LVL) apmērā.

Prasība pamatota ar to, ka atbilstoši sadarbības līguma un apdrošināšanas līguma noteikumiem, kā arī Civillikuma 1587., 1590., 1591.pantam un likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmajai, ceturtajai daļai apdrošinājuma ņēmējai SIA "H9L" šajā gadījumā ir pienākums atmaksāt apdrošinātājai naudas summu, ko apdrošinātāja samaksājusi Lietuvas Republikas muitas iestādei kā SIA "H9L" radītos zaudējumus. Apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā atbildētāji nav izpildījuši savu pienākumu atmaksāt apdrošinātājai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību, kā arī nav snieguši paskaidrojumus par radušos situāciju.

Prasības pieteikumā lūgts: piedzīt no atbildētājiem SIA "H9L" un /pers. C/ AAS "Baltikums" labā parādu EUR 901 364,86 (633 482,83 LVL), nosakot parāda piedziņas secību, proti, piedzīt parādu no /pers. C/ tajā gadījumā, ja parāda piedziņa daļēji vai pilnīgi nebūs iespējama no galvenās parādnieces SIA "H9L", piedziņu vēršot uz atbildētāju kustamo, nekustamo mantu un naudas līdzekļiem; noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās summas; piedzīt no atbildētājiem prasītājas labā tiesāšanās izdevumus samaksātās valsts nodevas EUR 14 361,49 (10 093,31 LVL) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1672., 1692., 1695., 1702.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 1.panta 3.punktu, 2.pantu, 3.panta pirmo daļu, 24.panta pirmo daļu, otrās daļas 3.punktu, 40.panta pirmo, ceturto, astoto daļu.

Prasības pieteikums 2014.gada 28.jūlijā tika precizēts, samazinot prasības summu, un lūdzot piedzīt no SIA „H9L" un /pers. C/ parādu EUR 890 864,86, pārējie prasījumi netika grozīti. Prasības summas samazinājums pamatots ar apstākli, ka prasītāja nopirka no SIA „H9L" saistības nodrošināšanai ieķīlāto nekustamo īpašumu /nosaukums/, kura novērtējumu veica sertificēts nekustamo īpašumu vērtētājs. Atbilstoši novērtējumam tika noteikta pirkuma summa par īpašumu EUR 10 500,00, kas netika maksāta skaidrā naudā, bet saskaņā ar Civillikuma 1854.pantu ieskaitīta pircēja prasījumu pret pārdevēju daļējai dzēšanai.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2013.gada 19.decembra lēmumu AAS „Baltikums" prasība nodrošināta, ierakstot ķīlas tiesības atzīmi Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs//pers. C/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/.

Atbildētājs/pers. C/ iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot, ka viņš neatbild par apdrošināšanas līgumiem, kas noslēgti pēc 2012.gada 24.augusta.

Paskaidrojumos vērsta uzmanība uz to, ka sadarbības līgums Nr.2012/134 nerada apdrošināšanas saistības, tāpēc nepieciešams slēgt atsevišķus apdrošināšanas līgumus. Galvojuma līguma preambulā norādīts, ka starp prasītāju un SIA "H9L" tiek noslēgti apdrošināšanas līgumi un saskaņā ar jau noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem SIA "H9L" atbildības limits ir 1 707 446,17 euro (1 200 000 LVL). Tādējādi /pers. C/ skatījumā viņš uzņēmies galvojuma saistības tikai par tiem apdrošināšanas līgumiem, kas noslēgti līdz 2012.gada 24.augustam, nevis nākotnē slēdzamiem apdrošināšanas līgumiem. Galvojuma līgumā, atšķirībā no 2012.gada 10.augustā starp AAS "Baltikums" un SIA "H9L" noslēgtā pielikuma Nr.2 pie sadarbības līguma, nav atrunāts, ka atbildētājs galvo arī par nākotnē slēdzamiem apdrošināšanas līgumiem.

Līdz ar to /pers. C/ nav atbildīgs par saistībām, kas izriet no 2012.gada 4.oktobra

apdrošināšanas līguma. /pers. C/ nesaista arī 2012.gada 3.oktobra polises pielikumā ietvertā norāde, ka saistības, kas izriet no apdrošināšanas līguma, tiek nodrošinātas ar 2012.gada 24.augusta galvojuma līgumu, jo /pers. C/ nav parakstījis minēto polises pielikumu.

Atbildētājs/pers. C/ norāda, ka nav pamata vērst piedziņu uz viņa kustamo mantu un nekustamo īpašumu, jo galvojuma līgumā /pers. C/ uzņēmies saistības atbildēt tikai ar saviem finanšu līdzekļiem un nekustamo īpašumu /adrese/.

/pers. C/ nepiekrīt, ka ar galvojuma līgumu ir nodibināta atbildētāju solidāra saistība. Atbildētājs atsaucies uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumos lietās Nr. SKC-115/2012 un Nr. SKC-27/2013 atzīto, ka galvojuma saistība ir akcesora saistība un galvotāja un galvenā parādnieka starpā netiek nodibināta solidāra saistība.

/pers. C/ lūdzis prasību noraidīt un dzēst nekustamajam īpašumam /adrese/ ierakstīto ķīlas atzīmi.

Atbildētāja SIA „H9L" nav iesniegusi tiesai paskaidrojumus vai atsauksmi sakarā ar pret viņu celto prasību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}panta pirmo daļu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja lēmumu, lieta tika nosūtīta izskatīšanai Latgales apgabaltiesai.

Tiesas sēdē AAS „Baltikums" pilnvarotā pārstāve /pers. V/ uzturēja prasību uz tajā norādītajiem pamatiem.

Atbildētāja/pers. C/ pilnvarotais pārstāvis /pers. Z/ neatzina celto prasību, lūdza to noraidīt.

Atbildētājas SIA „H9L" pārstāvis uz tiesas sēdi atkārtoti neieradās, par neierašanās iemesliem tiesai neziņoja. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt bez atbildētājas pārstāvja klātbūtnes, jo atbildētājai par tiesas sēdi tika paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz tās juridisko adresi.

Motīvu daļa.

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējot tos kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka celtā prasība ir pamatota un apmierināma.

Starp AAS „Baltikums" kā Apdrošinātāju un SIA „H9L" kā Apdrošinājuma ņēmēju un ieķīlātāju 2012.gada 3.aprīlī noslēgts sadarbības līgums Nr. 2012/134. Līguma 1.1. punktā paredzēts, ka Apdrošinātājs sniedz Apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas pakalpojumus, par kuriem puses vienojas, noslēdzot konkrētu apdrošināšanas līgumu. Līguma 1.2. punktā paredzēts, ka Apdrošinājuma ņēmējs slēdz pie Apdrošinātāja apdrošināšanas līgumus, kuri jāslēdz saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, t.sk., apdrošina Apdrošinājuma ņēmēja finanšu saistības pret Eiropas Kopienas dalībvalstu muitas iestādēm (pkts. 1.2.2.). Līguma 1.3. punktā noteikts, ka kopējā apdrošināšanas summa noteikta EUR 142 287,18 (LVL 100 000,00).

Ar 2012.gada 10.augusta pielikumu Nr.2 pie sadarbības līguma AAS „Baltikums" un SIA „H9L" vienojās, ka sadarbības līgumā Nr.2012/134 punktā 1.3. minētā apdrošinājuma summa tiek noteikta EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00) apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1511.pantu līgums ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību. Tādējādi līgums rada saistību vienai pusei kaut ko izdarīt par labu otrai pusei.

No 03.04.2012.g. sadarbības līguma Nr. 2012/134 un 10.08.2012.g. pielikuma Nr. 2 izriet, ka SIA „H9L" apņēmās slēgt ar AAS „Baltikums" apdrošināšanas līgumus savu iespējamo finanšu saistību apdrošināšanai, AAS „Baltikums" apņēmās izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem (līguma pkts.2.7.), nosakot kopējo apdrošināšanas summu par visiem slēdzamajiem līgumiem EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00). Tādējādi sadarbības līgums ir vispārējs līgums, kurš uzliek pienākumu Apdrošinājuma ņēmējam SIA „H9L" slēgt vēl papildus konkrētus apdrošināšanas līgumus konkrētu finanšu saistību padrošināšanai, par kurām tad AAS „Baltikums" arī apņemas izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, nepārsniedzot kopējo sadarbības līgumā noteikto summu.

Sadarbības līguma 2.8.10. punktā paredzēts, ka apdrošināšanas atlīdzības izmaksas gadījumā Apdrošinājuma ņēmējam ir pienākums atmaksāt šo naudas summu Apdrošinātājam saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem. No minētā līguma nosacījuma redzams, ka SIA „H9L" uzņēmās saistību atmaksāt AAS „Baltikums" tās izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību, ja iestājas apdrošināšanas gadījumus.

Lai pastiprinātu iespējamību, ka saistība tiks izpildīta, Civillikuma 1691.pantā ir paredzēts blakus pamatsaistībai nodibināt papildsaistību, paredzot četrus iespējamos saistību tiesību pastiprinājuma veidus: ķīlas tiesība (arī hipotēka); galvojums; līgumsods; rokasnauda.

Saistības, kas izriet no 2012.gada 3.aprīlī noslēgtā sadarbības līguma Nr. 2012/134, nodrošināšanai starp AAS „Baltikums" un SIA „H9L" 2012.gada 3.aprīlī tika noslēgts hipotēkas līgums, ar kuru SIA „H9L" ieķīlāja prasītājai nekustamo īpašumu /adrese B/, bet 2012.gada 10.aprīlī noslēgts Komercķīlas līgums Nr. 2012/140, ar kuru nodibināta ķīlas tiesība SIA „H9L" piederošajam transportlīdzeklim /TL marka/, valsts reģ. Nr. /TL numurs/ par labu prasītājai.

Starp AAS „Baltikums" kā Sabiedrību un /pers. C/ kā Galvinieku 2012.gada 24.augustā noslēgts galvojuma līgums Nr. 2012/318. Galvojuma līguma 1.punktā „Faktu konstatācija" puses konstatē, ka starp SIA „H9L" kā apdrošinājuma ņēmēju un AAS „Baltikums" tiek noslēgti galvojuma apdrošināšanas līgumi, t.sk., apdrošinātas finanšu saistības pret Eiropas Kopienas dalībvalstu muitas iestādēm (pkts.1.1.2.); konstatē, ka Sabiedrības kopējais atbildības limits ir/būs EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00), ko Apdrošinājuma ņēmējam jāatmaksā Sabiedrībai (pkts. 1.2.); puses apliecina, ka šī līguma Galvinieks ir pilnībā iepazinies ar 2012.gada 3.aprīļa sadarbības līgumu 2012/134, tā pielikumiem un papildinājumiem un apņemas tos ievērot, un Galvinieks apliecina, ka izprot SIA „H9L" esošās vai nākotnē iespējamās saistības pret Sabiedrību kā apdrošinātāju (pkts.1.3.).

Galvojuma līguma Nr. 2012/318 2.punkts „Galvojuma līguma priekšmets" nosaka, ka Galvinieks galvo ar saviem finanšu līdzekļiem un ar sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/ EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00) apmērā Sabiedrībai par Apdrošinājuma ņēmēja iespējamo/esošo pamatparādu sakarā ar Līguma nepienācīgu izpildi un apdrošināšanas atlīdzības izmaksu . Minētajā punktā paredzēts arī, ka Galvinieks atbild Sabiedrībai kā pats parādnieks un Sabiedrība griežas vispirms pie Galvinieka par parāda atmaksu, negriežoties pie galvenā parādnieka.

Galvojuma līguma Nr. 2012/318 3.punktā noteikta, ka Galvinieks atbild par galveno parādu, t.i., parāda pamatsummu (izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, kura nav atmaksāta), procentiem, līgumsodu, tiesas izdevumiem, zaudējumiem un citiem blakus prasījumiem, kas izriet no Līguma neizpildes par summu līdz EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00) apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Tādējādi ar galvojuma līgumu tiek nodibināta saistība starp kreditoru un galvinieku, kur galvinieks uzņemas nokārtot citas personas saistību.

Tiesa atzīst, ka ar noslēgto galvojuma līgumu /pers. C/ kā galvinieks uzņēmās atbildēt par SIA „H9L" saistībām, kas radušās vai var rasties nākotnē, ja SIA „H9L" neatmaksā AAS „Baltikums" tās izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības atbilstoši Sadarbības līgumam 2012/134 un uz tā pamata noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem. Atbilstoši galvojuma līgumā norādītajam /pers. C/ uzņēmās atbildēt par saistībām noteiktas summas EUR 1 707 446,17 (LVL 1 200 000,00) apmērā.

Tiesa nepiekrīt atbildētāja /pers. C/ iebildumiem, ka viņš uzņēmās atbildību tikai par tiem apdrošināšanas līgumiem un no tiem izrietošajām saistībām, kas noslēgti līdz galvojuma līguma parakstīšanas datumam, t.i., 24.08.2012.g.. Galvojuma līguma tekstā nav norādīti kādi konkrēti apdrošināšanas līgumi, par kuru saistību izpildi būtu uzņēmies atbildību /pers. C/. Pie tam, ja šādas saistības būtu uzņemtas jau par noslēgtiem apdrošināšanas līgumiem, nebūtu šķēršļu norādīt galvojuma līgumā šos konkrētos apdrošināšanas līgumus.

Tiesai nav pamata atzīt, ka /pers. C/ būtu galvojis tikai par viņa iesniegtajām apdrošināšanas polisēm (apdrošināšanas līgumiem) : JL04GA Nr.120074 ar apdrošināšanas summu EUR 7114,36 (LVL5000); JL04GA Nr. 110080 ar apdrošināšanas summu EUR 7114,36 (LVL5000); JL04GA Nr. 120041 ar apdrošināšanas summu EUR 142 287,18 (LVL 100 000,00), kur kopējā apdrošināšanas summa neatbilst tam atbildības apmēram, ko /pers. C/ uzņēmās kā galvinieks. Galvojuma līgumā norādīta konkrēta summa, kuras apmērā /pers. C/ uzņemas atbildēt, kura ir identiska sadarbības līgumā 2012/134 noteiktajai atbildības limita summai, kā arī galvojuma līgumā ir atsauce tieši uz sadarbības līgumu, kā pamatu saistībai, nevis uz kādiem konkrētiem apdrošināšanas līgumiem.

AAS „Baltikums" Lietuvas filiāle 2012.gada 4.oktobrī izsniegusi Apdrošināšanas apliecību (polisi)- vienreizējo garantiju Sērija 001 Nr. D75V1 0050921. Polisē norādīts, ka tiek veikta apdrošināšana saskaņā ar „Brīvprātīga atbildības apdrošināšana, veicot muitas procedūras" nosacījumiem Nr. 2009/339, apdrošinātā persona ir SIA „H9L", apdrošināšanas objekts ir parādnieka pienākums samaksāt parādu muitai par izveidojušos muitas maksājumu un nodokļus, kuri saistīti ar precēm – cigaretes Marble, EUR 85500 vērtībā. Apdrošināšanas polisi parakstījis AAS „Baltikums" Lietuvas filiāles pārstāvis un SIA „H9L"(2.s. 100.-1-1.l.).

Saskaņā ar likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 1.panta 9.punktu apdrošināšanas polise ir dokuments, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu un ietver apdrošināšanas līguma noteikumus, kā arī visus šā līguma grozījumus un papildinājumus, par kuriem apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies apdrošināšanas līguma darbības laikā.

Lietā iesniegts Pielikums polisei Sērija 001 Nr. D75V1 0050921, ko parakstījušas AAS „Baltikums" un SIA „H9L" un kurā norādīts, ka saistības, kas izriet no šīs polises (apdrošināšanas līguma) tiek nodrošinātas ar 24.08.2012. starp AAS „Baltikums" un /pers. C/ noslēgto galvojuma līgumu nr. 2012/318 (1.s.46.l.).

/pers. C/ savos paskaidrojumos tiesai norāda, ka viņš nav parakstījis minēto pielikumu polisei un uzskata, ka AAS „Baltikums" un SIA „H9L" nav tiesīgas viņa vietā lemt, par kādām apdrošināšanas saistībām viņš ir galvojis, tāpēc viņš nenes atbildību par

04.10.2012.g. noslēgto apdrošināšanas līgumu.

Tiesa nepiekrīt šādai atbildētāja pozīcijai un uzskata, ka viņš kā galvotājs ir atbildīga par saistībām, kas izriet no apdrošināšanas polises (apdrošināšanas līguma) Sērija 001 Nr. D75V1 0050921 saskaņā ar noslēgto galvojuma līgumu. Tiesas secinājumi atbilst galvojuma līguma saturam, kurā nav noteikts, ka AAS „Baltikums" konkrētas apdrošināšanas polises izsniegšana (apdrošināšanas līguma noslēgšana) SIA „H9L" būtu jāsaskaņo ar galvinieku /pers. C/ vai arī ka viņš būtu jāinformē par konkrētas polises izsniegšanu. Galvojuma līgumā norādīta kopējā summa, kuras apmērā /pers. C/ galvo par SIA „H9L" saistībām pret AAS „Baltikums", nenorādot, cik polises un par kādām atsevišķām summām var tikt izsniegtas. Pielikums pie polises vērtējams, ka AAS „Baltikums" un SIA „H9L" vienošanās, ka /pers. C/ galvojums tiks attiecināts uz konkrēto polisi, un tiesa uzskata, ka abas puses varēja brīvi izvēlēties, kuras saistības nodrošinājumam /pers. C/ galvojums tiks izmantots bez saskaņošanas ar viņu.

Apdrošināšanas polises sērija 001 Nr. D75V1 0050921 (līguma) darbības laikā 2013.gada 21.februārī Lietuvas Republikas Viļņas teritoriālā muita pieņēma lēmumu NR. 18KP-17-91, saskaņā ar kuru atzīts, ka apdrošinājuma ņēmējam SIA „H9L", nepienācīgi izpildītas Kopienas tranzīta procedūras dēļ, radušās nodokļu saistības ar muitu 3 105 308,00 LTL(liti), kā arī nolemts procedūras izpildītājam SIA „H9L"uzlikt sodu 299350 LTL (liti)(2.s.115.-119.l.). Minētais lēmums tika pārsūdzēts, bet ar Muitas departamenta ģenerāldirektora 2013.gada 21.jūnija lēmumu Nr. 1A-233 atstāts negrozīts (1.s.48.-53.l.).

Tiesa atzīst, ka iestājās apdrošināšanas gadījums, atbilstoši starp AAS „Baltikums"un SIA „H9L" noslēgtajam Sadarbības līgumam Nr.2012/134 un 04.10.2012.g. Apdrošināšanas līgumam – Polisei Sērija 001 Nr. D75V1 0050921.

Kauņas teritoriālā muitas nodokļu uzskaites un piedziņas nodaļa 2013.gada 10.septembrī iesniedza pretenziju AAS „Baltikums" Lietuvas filiālei, norādot, ka SIA „H9L" nav izpildījusi saistības muitai, un lūdzot saskaņā ar garantijas dokumentiem 30 dienu laikā samaksāt nodokļu parādu 3 105 308,00 LTL(liti) (2.s.126.-127.l.).

Ar Kauņas teritoriālās muitas iestādes 2013.gada 21.oktobra lēmumu Nr. 10000254212 nolemts norakstīt no AAS „Baltikums" Lietuvas filiāles konta AS „Swedbank" 3105308,00 LTL (liti) sakarā ar SIA „H9L" pret muitu neizpildītajām saistībām (2.s.133.-135. l.)

No AB „Swedbank" Viļņā Klientu apkalpošanas centra sniegtā izraksta par Finanšu ministrijas Muitas departamenta ieturējumiem no „Baltikums" Lietuvas filiāles bankā esošā norēķina konta redzams, ka 2013.gada 21. un 22.oktobrī pēc izpilddokumenta Nr. 10000254212 (muitas iestādes lēmums) ieturētas sekojošas summas: 570769 LTL, 170043 LTL, 2252688 LTL, 111808 LTL, pavisam kopā 3 105 308 LTL (1.s.58.l.).

Ar minētajiem dokumentiem pierādīts, ka AAS „Baltikums" atbilstoši noslēgtajam Sadarbības līgumam pilnībā norēķinājās par SIA „H9L" nodokļu parādu.

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa paredz, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.

AAS „Baltikums" lūdza piedzīt no atbildētājiem samaksātos nodokļu parādus 3 105 308 LTL, kas pēc prasītājas aprēķina ekvivalents LVL 633 482,83, un kas pēc oficiāli noteiktā kursa latu pārejai uz eiro sastāda EUR 901 364,86.

Prasības summa tika samazināta līdz EUR 890 864,86, jo tika nopirkts no parādnieces ieķīlātais nekustamais īpašums /nosaukums/, attiecīgi pirkuma maksas apmērā samazinot parāda summu. Minēto apstākli pierāda arī prasītājas lietā iesniegtie dokumenti –

nekustamā īpašuma /nosaukums/ 11.03.2014.g. un 12.03.2014.g. pirkuma līgumi un zemesgrāmatu apliecība par AAS „Baltikums" īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu /nosaukums/.

Tiesa atzīst, ka AAS „Baltikums" labā atbilstoši likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmajai daļai, Sadarbības līguma 2012/134 punktam 2.8.10. ir piedzenami zaudējumi no SIA „H9L" EUR 890 864,86 apmērā, ko veido Lietuvas muitas iestādēm samaksātie nodokļi.

Saskaņā ar Civillikuma 1696.pantu galvinieka saistība atbilst galvenā parādnieka saistībai, bet 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Tiesa atzīst, ka, pamatojoties uz norādītajām normām no galvinieks /pers. C/ ir atbildīgs par SIA „H9L" saistībām pret AAS „Baltikums".

Galvinieks /pers. C/ savos paskaidrojumos iebilst prasītājas iesniegto dokumentu izmantošanai par pierādījumiem lietā, jo tie nav noformēti atbilstoši Civilprocesa likuma 11.pantam, ka dokumenti iesniedzami oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecināta noraksta veidā. Kā arī atsaucas uz Līguma Par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām starp Latvijas Republiku, Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku 13.pantu, norādot, ka Lietuvas valsts iestāžu izdoti dokumenti ir derīgi Latvijas teritorijā tikai tad, ja tie apzīmogoti ar ģerboņa zīmogu, tāpēc tos nevar izmantot kā pierādījumus.

Tiesa nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka prasītāja nevarētu izmantot kā pierādījumus dokumentu neapstiprinātas kopijas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 111.panta trešo daļu oriģināldokumenti, kā arī noteiktā kārtībā apliecināti rakstveida pierādījumi iesniedzami, ja likumos vai Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzēts, ka konkrētus faktus var pierādīt tikai ar oriģināldokumentiem vai noteiktā kārtībā apliecinātiem norakstiem. Konkrētajā gadījumā tiesa ņem vērā, ka muitas nodokļu piedziņa no atbildētājas SIA „H9L" ir notikusi Lietuvas teritorijā un arī nodokļu parāda apmaksa veikta, ieturot maksājumus no prasītājas AAS „Baltikums" Lietuvas filiāles bankas konta Lietuvas teritorijā. Līdz ar to prasītājas rīcībā ir tikai attiecīgo dokumentu kopijas, kuru satura patiesumu neviens no atbildētājiem nav apstrīdējis, bet parādniece SIA „H9L" ir to pat daļēji nokārtojusi uz ieķīlātā nekustamā īpašuma rēķina. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 684.panta otro daļu tiesa pēc savas iniciatīvas vai lietas dalībnieka lūguma lemj par pierādījumu iegūšanu ārvalstī, iesniedzot ārvalstij attiecīgu lūgumu saskaņā ar EK Regulu 1206/2001. Tiesai nebija pamata lemt par pierādījumu iegūšanu ārvalstī, jo no atbildētāju puses netika apstrīdēti prasības pamatā norādītie apstākļi par nodokļu maksājuma pienākuma rašanos pret Lietuvas muitas iestādēm, prasītājas veikto samaksas faktu un samaksāto apmēru.

Nepamatoti /pers. C/ atsaucas arī uz Līgumu par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām starp Latvijas Republiku, Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku, kas stājās spēkā 03.04.1994.g., un tā 13.pantu, kas nosaka, ka dokumenti, kurus vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā noformējusi vai apliecinājusi tiesa vai oficiāla persona (notārs, pastāvīgs tulks, eksperts un tml.) savas kompetences robežās un ievērojot noteikto formu, un kas apzīmogoti ar ģerboņa zīmogu, tiek pieņemti otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā bez jebkāda cita apstiprinājuma. Minētās normas mērķis ļaut personai saņemt vienā no līgumslēdzējpušu valstīm oficiālu dokumentu un izmantot savu tiesību realizācijai citā valstī. Konkrētajā gadījumā Lietuvas valsts iestāžu izdotie dokumenti (muitas iestāžu lēmumi, pretenzijas) netiek izmantoti Latvijas valsts teritorijā kā pamats

tiesību iegūšanai vai realizācijai, bet gan kā rakstveida pierādījumi civilprocesa ietvaros.

Civillikuma 1702.pantā ir noteikts, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas vispirms pie galvenā parādnieka, ja vien galvinieks no šīs tiesības ir noteikti atteicies, un par atteikšanos uzskatāms tas, ja galvinieks uzņēmies saistību kā pats parādnieks.

Ņemot vērā noslēgto galvojuma līgumu /pers. C/ uzņēmies saistību kā pats parādnieks un AAS „Baltikums" ir tiesības vērsties ar prasību tieši pie viņa, ko prasītāja kā kreditore šajā gadījumā nav izmantojusi, lūdzot sākotnēji vērst piedziņu pret galveno parādnieku un tikai piedziņas neiespējamības gadījumā vērst pret galvinieku.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata nepārsniedzot prasījuma robežas. Tāpēc prasība apmierināma vēršot parāda piedziņu pret galveno parādnieku un piedziņas pilnīgas vai daļējas neiespējamības gadījumā vēršot piedziņu pret galvinieku.

Nevar apmierināt prasījumu par piedziņas vēršanu uz atbildētāju kustamo, nekustamo mantu un naudas līdzekļiem, jo piedziņas vēršana ir atsevišķa civilprocesa stadija – izpildu process, ko regulē Civilprocesa likuma „E" daļa, atbilstoši kurai piedziņu veic zvērināts tiesu izpildītājs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādējādi prasītājas labā no atbildētājiem piedzenami tiesas izdevumi, ko sastāda samaksātā valsts nodeva par prasības iesniegšanu EUR 14 361,49 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 8,53.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai ir tiesības saņemt likumiskos procentus no nesamaksātās parāda summas līdz sprieduma izpildei izsoles dienai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu valsts labā no atbildētājiem piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 13,87.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-192.pantu

n o s p r i e d a

apdrošināšanas akciju sabiedrības „Baltikums" prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no parādnieka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „H9L", reģistrācijas Nr.40103382629, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieka /pers. C/, personas kods /personas kods/, apdrošināšanas akciju sabiedrības „Baltikums", reģistrācijas Nr.40003387032, labā parādu EUR 890 864,86 (astoņi simti deviņdesmit tūkstoši astoņi simti sešdesmit četri *euro* 86 centi) un tiesas izdevumus EUR 14 370,02 (četrpadsmit tūkstoši trīs simti septiņdesmit *euro* 02 centi).

Noteikt apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Baltikums", reģistrācijas Nr.40003387032, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no parāda EUR 890 864,86 summas.

Piedzīt no parādnieka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „H9L", reģistrācijas Nr.40103382629, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieka /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 13,87 (trīspadsmit *euro* 87 centi).

Valsts labā piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot - saņēmējs: Tiesu administrācija; NMR

90001672316, Saņēmēja banka: Valsts kase; Kods TRELLV22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; iemaksas mērķis: - 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai. Maksājuma dokumenta oriģināls iesniedzams Latgales apgabaltiesā.

Noteikt termiņu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „H9L" un /pers. C/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 24.septembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 1.oktobrī.

Tiesnese V.Lohova